

[Diderichsen.]

kendegiver en klar forhandlingsvilje fra Den arnamagnæanske Kommissions side. Jeg er ikke i tvivl om, at denne forhandlingsvilje har stor sympati i alle kredse inden for dansk videnskab. Man er jo villig til at bifalde en lovgivning, i hvis medfør der kan ske en udlevering af håndskrifter til Island, når det sker uden indgribende skadevirkninger for det videnskabelige arbejde i Det arnamagnæanske Institut i København i forbindelse med det store kongelige bibliotek.

Det springende punkt bliver derfor omfanget af udleveringen. Her er, som jo alle talere har været inde på, brændpunktet i sagen. En tilfredsstillende løsning kan her ikke nås, medmindre udleveringens omfang, i hvert fald i store linjer, er kendt inden lovforslagets vedtagelse. Dette forekommer mig dog også at være opnåeligt, hvis man blot foretager én bestemt ændring, nemlig den at bytte om på rækkefølgen i lovforslaget i forholdet mellem vedtagelse og udarbejdelse ved sagkyndige af udleveringslisten. Det bør naturligvis være omvendt. Folketinget kan da ikke udstede en blankoveksel. Vi må vide, hvad det er, vi giver vort minde til at udlevere — måske ikke i alle detaljer, men dog i visse hovedlinjer. Det er derfor mit forslag, at der ved de fortsatte udvalgsforhandlinger, som forhåbentlig vil finde sted, hvad også det ærede medlem hr. Aksel Larsen var inde på, må skabes mulighed for, at det i lovforslagets § 3 nævnte sagkyndige udvalg, bestående af to danske og to islandske specialister, eventuelt med en international opmand, hvis en sådan kan findes, nedsættes inden lovforslagets endelige vedtagelse. På grundlag af dette udvalgs indstilling kan det høje ting på saglig basis tage stilling til lovforslaget. Som det nu er formuleret, vil man vedtage et lovforslag af et ukendt og udefineret indhold. Når man i 1961 kunne lade udarbejde lister for at danne sig et skøn over udleveringernes omfang, må man da også kunne gøre det i 1965, hvis viljen hertil da er til stede.

Personlig finder jeg ikke, som jeg offentligt har gjort rede for andetsteds, at lovforslagets kriterium er vellykket. Jeg skal dog afstå fra her at kritisere det, fordi det er muligt at anvende det, vel at mærke under den forudsætning, at man inden for

dets rammer grupperer håndskrifterne efter deres indhold, hvad man mig bekendt endnu ikke for alvor har taget fat på. Der ville utvivlsomt derved fremkomme grupper, som ville vise sig at være et klart og enkelt grundlag for en saglig afgørelse af, hvad der kan udleveres, og hvad der skal forblive i de danske samlinger, og herunder kunne man så også drøfte den tiltalende mulighed for fællesejendom, som det ærede medlem hr. Poul Møller har været inde på, og som folketingsets nuværende formand tidligere er gået ind for. Disse grupper kan man meget nemt, også selv om man ikke er specialist, formulere. Jeg kan godt lige nævne et par eksempler, hvis jeg kan nå det i min taletid.

Man kan dele håndskrifterne i poetisk litteratur, islændingesagaer, kongesagaer, bispesagaer, religiøs litteratur, fornaldersagaer, lærd litteratur o. s. v., og når man har disse efter indholdet ganske nøje fastlagte grupper, vil det være meget nemt derudfra at komme frem til en klar og sagligt begrundet ordning af, hvor meget udleveringen til Island bør omfatte. Må jeg her sige, at jeg i dette synspunkt ikke er enig med det ærede medlem hr. Westerby, som har en anden indstilling til disse problemer.

Jeg vil slutte med et par bemærkninger, hvor jeg til gengæld føler mig ganske på linje med det ærede medlem. Det drejer sig om det af det ærede medlem hr. Aksel Larsen fremdragne spørgsmål om muligheden for en folkeafstemning. I almindelighed er det klart, at vi udnytter mulighederne for folkeafstemning alt for lidt. Det må være en opgave for vort folkestyre efterhånden at gøre den grundlovsfæstede folkeafstemningsinstitution til et virksomt led i vort politiske liv til fremme af et mere aktivt demokrati og som et ikke så stærkt partipolitisk præget instrument som andre af vore institutioner. Før vi er nået frem til regelmæssige og hyppige folkeafstemninger, er sigtet med grundlovens folkeafstemningsparagraf ikke nået, og hvorfor ikke, kunne man spørge, gøre en begyndelse med denne sag?

Her er jeg uenig med det ærede medlem hr. Aksel Larsen. Naturligvis kan man diskutere denne sags egnethed i så henseende, og jeg er klar over, at der er betænkeligheder af den art, som det ærede medlem ytrer; men denne sag har i hvert fald 2 egenska-